

Νίκος Βγέθης

Η ΑΝΤΑΡΣΥΑ κατά τη γνώμη μου έχει μια αξιοπρόσεκτη παρουσία στην ελληνική κοινωνία κι αξίζει μεγαλύτερου σεβασμού. Θα παρακαλούσα να φροντίσουν, όσοι συμμετέχουν στα καθοδηγητικά της όργανα, να την αντιμετωπίζουν τουλάχιστον με αντίστοιχο σεβασμό με αυτόν που της δείχνει η χειμαζόμενη κοινωνία μας.

Τι άραγε φταίει;

Δεν αντέχω να διαβάζω άλλες αναλύσεις για την πολιτική συμμαχιών της ΑΝΤΑΡΣΥΑ.

Είναι κανείς τόσο αφελής που να πιστεύει ότι η αριστερά είναι τόσο κοντά στο ιστορικό θρίαμβο που εξαρτάται η επιτυχία του μονάχα από μερικές ευφυείς κινήσεις τακτικής;

Η επαναστατική αριστερά βιώνει μια βαθύτατη ήττα. Ας το δούμε κατάματα.

1) Πολιτική ήττα. Ας μην κοροϊδευόμαστε. Η μαρξιστική επαναστατική Αριστερά, την οποία λοξοκοίταζαν οι καπιταλιστικές κοινωνίες όταν αναζητούσαν ένα σοσιαλιστικό αύριο, ήταν τα “ορθόδοξα” Κομμουνιστικά Κόμματα που είχαν την έγκριση της Μόσχας. Η υπόλοιπη επαναστατική αριστερά ήταν είτε από πρακτική πολιτική σκοπιά “γκρουπούσκουλα” είτε στο δρόμο της σοσιαλδημοκρατικοποίησης (Ευρωκομμουνισμός). Η διάλυση των “σοσιαλιστικών” χωρών κι η συνακόλουθη εξαφάνιση του ιστορικού πολιτικού ρεύματος, συνιστά την, εκ των πραγμάτων, εξαφάνιση της επαναστατικής αριστεράς από το πολιτικό προσκήνιο. τουλάχιστον αυτό καταλαβαίνει ο κόσμος. Η επαναστατική αριστερά αποτελεί σήμερα πολιτική γραφικότητα που πρέπει να επανακατακτήσει την κοινωνική αποδοχή.

2) Ιδεολογική ήττα. Είτε μας αρέσει είτε όχι, η Ακαδημία Επιστημών της ΕΣΣΔ έβαλε το μαρξισμό στην κατάψυξη. Δεν πρέπει να υποτιμάμε τις μεμονωμένες αξιόλογες προσπάθειες που έγιναν με σκοπό την εξέλιξη αυτού του επαναστατικού ιδεολογικού ρεύματος, ακόμα και

μέσα στην ΕΣΣΔ. Όμως ήταν πρακτικά αδύνατο αυτές οι εξαιρέσεις να ανταποκριθούν στο ιστορικό τους έργο. Ο αστισμός είχε και διέθετε κολοσσιαίους πόρους στους μηχανισμούς ιδεολογικής κυριαρχίας κι από την άλλη πλευρά η “αφρόκρεμα” της επαναστατικής διανοήσης, είτε -στην πλειοψηφία της- είχε υποταχθεί στη γραφειοκρατικοποιημένη -πλην όμως “επίσημη”- ερμηνεία του μαρξισμού, είτε αναλωνόταν στην διαπάλη με τη γραφειοκρατία αυτή. Πολύ λίγη ενέργεια κατέληγε στην ουσιαστική ανάπτυξη του μαρξισμού.

Κάποτε οτιδήποτε ριζοσπαστικό στη σκέψη είτε προερχόταν είτε κατέληγε στο μαρξισμό. Εδώ και σχεδόν έναν αιώνα, οι “επίσημοι πολιτικοί εκφραστές” του μαρξισμού” (π.χ. ΚΚΕ) αντιμετώπιζαν εχθρικά οτιδήποτε το καινούριο. Έτσι ο μαρξισμός έμεινε στάσιμος για έναν ολόκληρο αιώνα.

Αυτός ο κατεψυγμένος μαρξισμός, από κυρίαρχη ιδεολογία έγινε περιθωριακή και, σε όλες τις πλευρές της ανθρώπινης δραστηριότητας, κυριαρχούν σήμερα ιδεολογήματα ξένα στο μαρξισμό. Όπως το Big-bang κι η κυριαρχία του αγνωστικισμού στις θετικές επιστήμες.

Η παρέμβαση επιστημόνων και φιλοσόφων με μαρξιστικό προσανατολισμό είναι για πολλές δεκαετίες απλά δον-κιχωτικές (π.χ. Μπιτσάκης).

3) Έλλειψη Στρατηγικής. Κάποτε οι επαναστάτες πίστευαν ότι είχαν δίκιο κι αυτήν την πεποίθηση τη μοιράζονταν με εκατομμύρια ανθρώπους. Έτσι, οι λαοί μπορούσαν εύκολα να “παραβλέψουν” τα λουτρά αίματος που συνόδευαν πάντα τους “δρόμους προς τον Ουρανό”. Στην υπερβολή που αναπτύχθηκε γύρω από τον “επαναστατικό πυρετό” που προσέβαλε ευρείες μάζες, στοιχημένες πίσω από τις σοσιαλιστικές κι απελευθερωτικές θεωρίες, η βία ξεπέρασε το ρόλο της ως αναγκαίο κακό αλλά έφτασε και στο σημείο να λατρεύεται αυτοτελώς. Το διάσημο πλέον “βία στη βία της εξουσίας”, δεν αναφέρεται στη βία ως μέσον.

Σήμερα, όμως, όλες οι επαναστάσεις έχουν λίγο έως πολύ χαθεί. Με παρόμοια την αφετηρία και το τέρμα, το μόνο που μένει σταθερό είναι το λουτρό αίματος.

Δεν βολεύτηκαν -λοιπόν- οι λαοί, ούτε έγιναν όλοι “οπορτουμιστές” κι “αναθεωρητές” κι ότι άλλο παρόμοιο ποταπό. Απλά έμαθαν από την εμπειρία τους. Προτιμούν τις εκλογές από τις επαναστάσεις. Μπορεί να μη φέρνουν κανένα αποτέλεσμα, αλλά τουλάχιστον δεν πονάνε τόσο.

Η στρατηγική των επαναστάσεων έχει πλέον ελάχιστους οπαδούς.

4) Οραματική ανεπάρκεια. Ο Μαρξ, συνέλαβε το σοσιαλισμό σαν άρνηση των αντιθέσεων του καπιταλισμού. Δυστυχώς γι εμάς, δεν περιέγραψε τις λεπτομέρειες στην λειτουργία κι οργάνωση του σοσιαλισμού. Παρόλα αυτά, ακόμα και μόνη της η αρχική διαπίστωση ήταν κολοσσιαίας σημασίας.

Στην αντιπαράθεση των κομμουνιστών με τον πρώιμο καπιταλισμό των καταθλιπτικών φορντιανών γραμμών παραγωγής, των μαύρων αστικοποιημένων περιοχών της Μεγάλης Βρετανίας και του ανολοκλήρωτου εκδημοκρατισμού των αυταρχικών πολιτικών συστημάτων, η επίκληση της άρσης των αρνητικών του καπιταλισμού ήταν ένα επαρκέστατο κίνητρο. Άλλωστε τότε οι προλετάριοι δεν είχαν να χάσουν παρά τις αλυσίδες τους. Δεν είχαν ούτε pc, ούτε i-phone, ούτε αυτοκίνητο. Η μαρξική θεωρητική διαπίστωση μετασχηματιζόταν αυτόματα σε πολιτικό αίτημα. Απέναντι σε έναν τόσο αποκρουστικό καπιταλισμό, δεν ήταν δα και πολύ δύσκολο να διεκδικήσεις την ηθική υπεροχή.

Σήμερα, οφείλει κανείς να αντιπαρατεθεί με ένα πλουσιότερο ιδεολογικό οπλοστάσιο. Είναι εύκολο να αποκαλείς το σοσιαλισμό εξουσία του λαού. Και το Ariel το συνιστούν 29 κατασκευαστές πλυντηρίων. Δε λείει πλέον σε κανέναν τίποτα. Πώς θα εκφράζεται η λαϊκή εξουσία; Με εκλογές; Ποιό θα είναι το πολιτικό αυτό σύστημα που θα εξασφαλίζει τη λαϊκή εξουσία; Εάν το ξέρουμε γιατί δεν το λέμε; Εάν δεν το ξέρουμε, τότε τι ζητάμε από το λαό;

Ποιο είναι το οικονομικό σύστημα που θα εξασφαλίσει την απρόσκοπτη ανάπτυξη των μέσων παραγωγής; Θα υπάρχουν εταιρείες; Θα υπάρχουν διοικήσεις κι ανειδίκευτοι εργάτες; Θα υπάρχουν μέτοχοι και μετοχές ή θα τα έχει όλα το κράτος; Το κράτος ποιος θα το έχει;

Σήμερα στην οικονομική ζωή υπάρχει ένα χαοτικό αλλά υπαρκτό σύστημα λήψης αποφάσεων. Η κάθε οικονομική μονάδα αποφασίζει για την πάρτη της στα πλαίσια της οικονομίας της αγοράς. Στο σοσιαλισμό, ποιοι και πώς θα παίρνουν αποφάσεις; Είναι δυνατόν να υπάρξει κεντρικός σχεδιασμός σε ένα τόσο πολυδαίδαλο και περίπλοκο σύστημα, όπως είναι η σύγχρονη καπιταλιστική οικονομική ζωή; Τι θα κάνουμε λοιπόν; Θα “απλουστεύσουμε βίαια” την οικονομική ζωή ή θα φτιάξουμε ένα αποκεντρωμένο σύστημα διεύθυνσης; Τέλος πάντων, ακόμα κι εάν δεν ξέρουμε ακριβώς πως θα είναι, τι ονειρευόμαστε, πως το φανταζόμαστε, ποιο είναι το ιδανικό που θα θέλαμε να υλοποιήσουμε; Εάν δε μπορούμε να το περιγράψουμε, πώς έχουμε την απαίτηση να αποδεχθεί ο λαός την ανωτερότητά του;

5) Το πρότυπο του λαϊκού αγωνιστή

Ναι, το έχουμε χάσει κι αυτό!

Στο μεσοπόλεμο κι ακόμα λίγο μετά το Β' Παγκόσμιο, οι κομμουνιστές συνιστούσαν ένα πρότυπο για την κοινωνία. Ήταν μορφωμένοι, ήταν ηθικοί (ότι κι εάν σήμαινε αυτό), ήταν δίκαιοι, δεν ήταν αργυρώνητοι, ίσα-ίσα ήταν υποδείγματα ανιδιοτέλειας, σέβονταν τις γυναίκες και τις αντιμετώπιζαν ισότιμα, υιοθετούσαν τις πρωτοποριακές αντιλήψεις κοκ

Ο κόσμος τους καταλόγιζε έντονα ουτοπικά στοιχεία στην πολιτική τους πρόταση, αλλά όμως αναγνώριζαν την ανωτερότητά τους.

Καταδιωκόμενοι μονίμως από το κράτος, δε μπορούσαν να ασκήσουν κάποιο επάγγελμα, άλλωστε μεγάλο χρονικό διάστημα της ζωής τους το πέρασαν στις φυλακές.

Ήταν επαγγελματίες επαναστάτες σε μια ιστορική περίοδο που η διάχυτη αίσθηση της επικείμενης σοσιαλιστικής επανάστασης το δικαιολογούσε.

Σήμερα ξέρουμε ότι αυτή η στάση ζωής έχει πολλά προβλήματα.

Η απόσπαση από τον κοινωνικό ιστό των επαγγελματιών επαναστατών είναι πλέον απαράδεκτη. Άλλωστε, καταλαβαίνουμε ότι ένα μικρό σώμα ελίτ επαγγελματιών επαναστατών αποτελεί το συντομότερο δρόμο προς τη γραφειοκρατικοποίηση.

Αφού οι επαναστάτες πρέπει να ενταχθούν στην οικονομική ζωή, αρχίζουν τα πράγματα να είναι περισσότερο περίπλοκα. Πρέπει να αναλαμβάνουν διοικητικούς ρόλους ή θα πρέπει να παραμένουν "αμόλυντοι" ανειδίκευτοι εργάτες;

Ποια πρέπει να είναι η στάση τους στην οικογένεια; Η συμμετοχή τους στη ζωή του σπιτιού, οι ευθύνες τους για την ανατροφή των παιδιών κοκ.

Ναι, να κάνουμε γελώντας κριτική στην διαγραφή του Παζολίνι για "ηθική ανεπάρκεια". Μπορούμε όμως να περιγράψουμε την ηθική επάρκεια; Μπορούμε να προβάλουμε μια πρότυπη στάση ζωής; Εάν δεν προβάλουμε αυτά που κατά την άποψή μας "έχουν νόημα", πώς μπορούμε να ισχυριστούμε μια οραματική ανωτερότητα; Ανώτερη ως προς τι; Εάν η σύγχρονη καταναλωτική καπιταλιστική κοινωνία δεν έχει μέλλον, μπορούμε να περιγράψουμε αυτή που θα έχει;

Ας επιστρέψουμε στις εκλογές και την ANΤΑΡΣΥΑ

Τι από τα παραπάνω θα επουλώναμε με μια συνεργασία με το "Σχέδιο Β";

Το πρόβλημα -λοιπόν- με την αριστερά δεν είναι οι εκλογικές της επιδόσεις. Μεγαλύτερη σημασία έχουν τα ποιοτικά χαρακτηριστικά της πολιτικής επιρροής ενός τέτοιου επαναστατικού μορφώματος.

Δε φτάνει να συνειδητοποιήσουμε το μέτρο της ιστορικής δυσκολίας που αντιμετωπίζουμε.

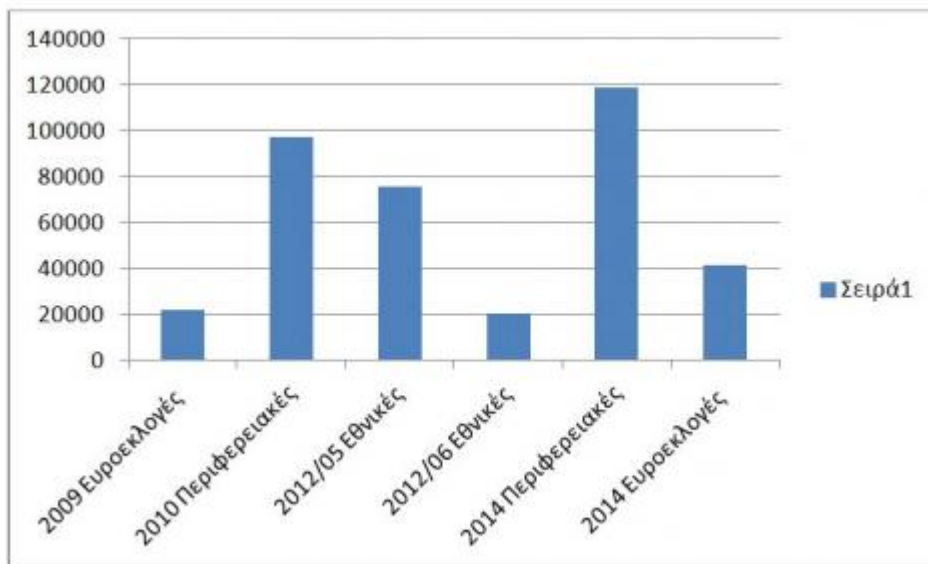
Πρέπει να συνειδητοποιήσουμε και την ιστορική πρόκληση που βρίσκεται μπροστά μας.

Η συνεχής “διαπίστωση” περί αντικειμενικής ωριμότητας της ανατροπής του καπιταλισμού τα τελευταία 150 χρόνια μοιάζει με σταματημένο ρολόι. Σε όσους επιμένουμε ότι τέτοια ιστορική φάση δεν έχει ακόμα εμφανιστεί στην ανθρώπινη ιστορία κάποιος θα κάνει κάποια στιγμή τον έξυπνο και θα μας πει “είδατε που εγώ σας τα ‘λεγα”. Απλά αρχίζει αυτή η στιγμή να πλησιάζει και θα πρέπει να μας απασχολεί εάν θα υπάρξει κάποια αριστερά που θα μπορέσει να αναβιώσει ένα θελκτικό σοσιαλιστικό όραμα.

Έχουμε λοιπόν την ΑΝΤΑΡΣΥΑ, ένα μετωπικό μόρφωμα αποτελούμενο από διαφορετικά πολιτικά ρεύματα που καταφέρνει να εξασφαλίζει στον καθένα την αυτοτέλειά του, καταφέρνει να συσπειρώνει ανένταχτους χωρίς να τους καπελώνει, εξασφαλίζει την πολιτική διαφωνία και διατηρεί την αντιπαράθεση σε συντροφικά επίπεδα (ε, και κανένα μαχαιρωματάκι καμιά φορά για να μην ξεχνάμε τις ιστορικές μας παραδόσεις), έχει πλέον μια ευρεία παρουσία στο συνδικαλιστικό χώρο εμφανίζοντας μια “ενιαία” μορφή χωρίς να γίνεται καμιά ιδιαίτερη προσπάθεια καταστολής των διαφορετικότητων και -ίσως το σημαντικότερο- χωρίς να δίνουμε ιδιαίτερη σημασία στις διάφορες “αποκλίσεις” που εμφανίζονται σε διαφορετικούς χώρους. Είτε αυτές συνιστούν “ηγεμονικού χαρακτήρα” οργανωμένη παρέκκλιση κάποιας από τις διαφορετικές πολιτικές οργανώσεις είτε προσωπικές αδυναμίες των μελών της ΑΝΤΑΡΣΥΑ στο συγκεκριμένο χώρο. Εφόσον ζούμε στην κοινωνία των ανθρώπων θα αντιμετωπίζουμε με κατανόηση και τις ανθρώπινες αδυναμίες. Πολύ περισσότερο αυτές των συντρόφων μας.

Η ΑΝΤΑΡΣΥΑ μπορεί να υπερηφανευτεί γι αυτόν τον ανώτερο πολιτικό πολιτισμό της.

Οι εκλογικές επιδόσεις της σε συνδυασμό με τα ελάχιστα οργανωμένα μέλη και την εμβρυακή οργανωτική δομή, μας βεβαιώνουν ότι μια επαναστατική αριστερά έρχεται επιτέλους με πολιτικούς όρους σε επαφή με πλατύτερα λαϊκά στρώματα. Ναι, είναι ενοχλητικό να ανεβοκατεβαίνουν σαν ασανσέρ οι ψήφοι σε διαδοχικές εκλογές:

Όμως ενώ η στατιστική τάση είναι ανοδική (ενοχλητικά μικρή η κλίση αλλά όμως αυξητική) το γεγονός ότι οι ψηφοφόροι πάνε κι έρχονται (ναι ξαναέρχονται!) δείχνει μια πολιτική σχέση με κάποια βαθύτερα χαρακτηριστικά κι αυτό το γεγονός αξίζει να το εκτιμήσουμε.

Η ΑΝΤΑΡΣΥΑ ούτε μπορεί ούτε θέλει να περιχαρακώσει την πολιτική της επιρροή. Στις κινητοποιήσεις είναι σε ιδιαίτερα καλή επικοινωνία και συνεργασία με όλες τις πλευρές της αριστεράς. Ακόμα και το ΣΥΡΙΖΑ.

Μικρές πολιτικές οργανώσεις που δε συμμετέχουν κεντρικά στην ΑΝΤΑΡΣΥΑ συνεργάζονται στα ΕΑΑΚ ή σε τοπικές δημοτικές κινήσεις ή σε κοινωνικούς φορείς.

Ακόμα και με το ΚΚΕ υπάρχει ισχυρή διάθεση για κοινές δράσεις.

Η σχέση μας με τους "οπαδούς" δεν είναι οργανωτική, δεν είναι προϊόν απολίτικης συναισθηματικής συστράτευσης, και δεν έχει καμία υστεροβουλία (όχι δεν θα γίνουμε κυβέρνηση!).

Είναι μια συνειδητή πολιτική σχέση και μόνο. Εκλογικά εκφράζεται ανάλογα με τις πολιτικές περιστάσεις που μόνο πολιτικά ανάπηροι δε μπορούν να κατανοήσουν...

Όλα αυτά δείχνουν μια ζηλευτή και πρωτόγνωρη υγεία στη σχέση μιας επαναστατικής

οργάνωσης της αριστεράς με την πολιτική της επιρροή.

Η ΑΝΤΑΡΣΥΑ δεν έχει επουλώσει τις ανοικτές πληγές της αριστερά. Δε μπορεί άλλωστε. Είναι όμως η πρώτη φορά στην μεταπολιτευτική ιστορία της ελληνικής αριστεράς που ζούμε ένα πολιτικό πείραμα που αξίζει τον κόπο.

Ας το περιφρουρήσουμε.

aristeroblog.gr